

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՂԵԹ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹ ԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՆՈՒՄԵՐՈ 293 ՍԱԼԸ

ԻԺԻԿՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

ՀԱՅՏԵՄԲԵՐ 10 1872

Սէտայը Հաղորդէր չիմտիրէր հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սայը , Բէնչէնպիւհ վէ Ճուտա երթէսի կիւնէրի քէպիր նիւսիւ իւն նէշը օլունաճաղ : Ղաղէթանըն Ապօնաթը Սէնէվի 6 . Ալթը սյըլը 3 պուշուդ վէ իւշ սյըլը 2 մէճիսիյէ վէ պէհէր նիւսիւսի 40 փարա տըր : Թաշրաշար իշին բօթա իւնրէթի զամմ օլունուր : Ապօնաթըն Թարիխի պէհէր այըն պիրինտէն եախօտ օն պէշինտէն իթիպար օլունաճաղ տըր : Ղաղէթայա սէրճ օլունաճաղ իշին կէօնտէրիւն ճէք էվրազ վէ մէքիսթիպ Ղալաթատա էրմէնի Բիլիսէսի սօգաղընտա Ն . 19 իւն մուրազգամ Սէտայը Հաղորդէր մաթպաաղընա իրսալ օլունուր : Իւնաթըն պէհէր սըրաւը իւք տէֆա 100 փարա , իքինճի տէֆա 60 փարա տըր : Ուղուն նէշրիյաթ իշին սյըլընա բազարըդ օլունուր :

Ա.ՍԻԹԱՆԷ 10 ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէվլէթլու ուպուհէթլու Միսհաթ փաշա հաղորդէր իշին վուդու պուլան ին . ֆիսալի իւն մէսնէտը ճէլիլ սէտարէթիւզ . զամի ֆէիսամէթլու տէվլէթլու Մէհմէտ Բիւշտի փաշա հաղորդէր իշին իհալէ վէ թէվճիհ պուլուրուղունա սաղիր չէրէֆ . սուտուր իտէն Խաթթը Հիւմայունուն սիւ . րէթը միւնիֆէսի տիր :

« Վէշիրի մաալիսէմիրիմ Մէհմէտ « Բուշտի փաշա .

« Մէսալիհի սալթանաթը սէնիյէմիրին « հիւսնիւ իտարէսի իւն տայմա մէմալիքին « թարազըդ վէ մամուրիյէթի ահաւը ա . « մալըմըզ օլուպ պունու պիլիթիլ իսթիհ . « սալը իսէ մէհամը տէվլէթին պիր եհտը « իդթիտարէ թէֆիլիլին միւթէվազըֆ « պուլունտուղունտան սէնին միւնէրէպ « օլան էհլիյէթ վէ վուդուֆ վէ մալիւ . « մաթըն հասէպիյլէ մէսնէտը սէտարէթ « իւհաէի իյադաթընա թէվճիհ վէ միւզ . « թէզաւը իհրա զըլընմըզ օլմաղ իւն իւա . « նը քէֆիյէթէ իպթիտար օլունսուն . « ճէնապը Հազգ քեաֆէյի ումուրտա թէվ . « ֆիդաթը իւհիյէսինէ մազլուն պուլու . « րա . ամին : »

Ասիթանէտէ մին էլըատիմ վուդու պուլան թէպէտտիւլաթը վիւքէլա հազ . զընտա Գուրբէ « Օրէնճ միւթալաասը :

Չէնտ կիւնտէն պէրու թէպէտտիւլ . լիւ վիւքէլա հազգընտա թէվաթուր օլուն . մադտա իտի , հաթթա պու թէվաթուր պորսայա տախի ճիւզի ադս վէ սիրայէթ իթմիլ իտի :

Ահատը նասըն պու միսիլու վու .

դուաթլարտան պիր թէէսիր տույմաւը աղնաշըլամամըշ տըր , սիւալ իտէրիլ քի , պու վուգաաթ նէ՞ տիր , Պիր թէպէտտիւլաթը չախիյէ տիր : Պունա էմալ թէ . պէտտիւլաթ Ասիթանէտէ վուդու նա . տիրաթտան մը տըր , վէ վուգուի թէ . պէտտիւլաթ իւն պէրապէր հալը հաղորէ տախի թէպտիլ վէ թաղէր օլույօր մու , լաքին պու սիւալէ քիմ էվէթ ճէվապընը իթա իտէպիլիր :

Մադամը ճէլիլ Սէտարէթէ նասպ պուլուրուն Շու եա Պու զաթըն չախսճա պէյնէրինտէ պիր ֆէրք օլունուրունա ա . լա չէքք վէ իշթիպան օլունամաղ , դալտը քի մէմալիքին , իսլահաթը միւզթէզսը քեամիլէսինէ մուաֆադ օլմաղ իշին ա . ճաղ նիզամ վէ զանունլար թէպտիլ իտիւ . մէլի տիր :

Թիւրքիտա իսթիմալ օլունամադտա օլան բօլիթիպալը աթիդէ Թիւրքիտին տօթլարը պուլունան մէմալիքէրտէ ճա . լի օլան թէրադըլը էֆքեար վէ մէտէ . նիյէթ իւն իսթիլաճ վէ մութապըզաթը եօզ տուր , ֆադաթ սալիֆ իւլ զիքը էֆ . քեար վէ մէտէնիյէթ ճիհէթի իւն տիր քի թէրադըլ իտիլիր :

Պունտան պէշ մահ ագաէմ թանդի . մաթըն նէ տէրէճէ էլզէմ օլունուրունա պէ . յան իյլէմիլ իտիք , եանի միլլէթին րէյի իւն պիր հիւքիւմէթ իհտաւը քի պունու իւն վիւքէլանըն հիւքիւմէթինէ պիր հու . տուտ վազ իթմէք տէմէք տիր , հալ պու քի պիր հիւքիւմէթ մէյտանտա օլմա . տըզճա , հիւքիւմէթին պիր մէսէլէ իւզէ . րինէ վէրաիլի դարար վէ իհրալար սապիթ օլամալըպ , հէր պիր սատրաղամ սէլէֆի . նին էյի եախօտ ֆէնա իհրալարընը թաղ . եիր իթմէքտէ օլմաղ իւն վէ պապը քէրրէ տախի սէլէֆինին միւսարաաթ զըլտըզը մէվաալէրի եարը պուշուք պիր հալտէ

թէրք իտիւպ տիկէր մատտէյէրէ թէշէպ . պիւա իթմէքտէ պուլունուր քի , պատէհու . խալէֆ օլաճաղ զաթ աւը մահվ իտէր ,

Ալէմանեա իմրէրաթօրու հաղորէթլէ . րինին պըրաաթէրլէրինին վուդու վէֆա . թը իւզէրինէ թարաֆը էշրէֆը հաղորէթը Փատիշահիտէն իմրէրաթօրու միւշարիլէյ . հէ թաաղիյէթը հալի թէլէկրաֆ քէշիտէ զըլընաղը մէսմու տուր :

— Սէլանիքտէ ֆուդարա հաթթալա . ըր զայըրմադտա օլան դաթօլիք ճէրէք . Չաթը Շահանէ թարաֆընտան իանէ իհսան պուլուրունալ տուր :

— Մապէյնը Հիւմայուն պաշքիթապէթ իւրամէթը ճէլիլսի Սէրասըր միւթէշա . ըր սապըզ ութուֆէթլու Բէֆիդ պէյ էֆէն . տի հաղորէթլէրինէ թէվճիհ պուլուրունալ տուր :

— Տարը Շուրայը ապէրի աղաւըն . տան տէվլէթլու Մուսթաֆա բաշա զաթէ ֆէրիդ սաաաթլու Մէհմէտ բաշա հաղ . րէթլէրի մէմուրիյէթլէրինտէն աֆվ պու . յուլունմուշ տուր :

— Բարիս սէֆիրի տէվլէթլու Սէր . վէր բաշա հաղորէթլէրի մէմուրիյէթը ճէ . լիլէսինէ աղիմէթ պուլուրունալ տուր :

— Սէտարէթ ճէ վուդու պուլան թէ . պէտտիւլ մինասիպէթի իւն Տէվլէթը Ա . լիյէնին մուամէլաթը տախիլիյէ վէ ումու . լու խարիճիյէսինճէ պիր կէօնէ թէպտիլ վէ թաղէր վուդուա կէթիլիլմէյէճէյինէ տայիր թարաֆը ճէլիլ Վէքեալէթֆէնա . հիտէն տուէլը էճնէպիյէ նէզտինտէ մու . դիմ քեաֆէյի սիւֆէրայա պա թէլէկ . րաֆնամէի սամի պէյան վէ իշար օլուն . տուղունու Խալէֆ նամ զաղէթա իշիտիլիլէ կէօրէ եազըյօր ,

— Սալթանաթը Սէնիյէ թարաֆըն . տան Լօնտայա սըրարըզ օլան թիմուր

քեօբրիւնիւն ըսկարալարը վէ տուպալա-
րը եօլա չըզմըջ օլտուղունու զապէթալէր
եազըյօր :

Մուգատտէմքի կիպի օլմայըպ ինչալ-
լահ պունուն Գարա քէօյէ վազ օլունտու-
ղունու կէօրիւրիւղ :

— Ինկիթէրրա սէֆարէթխանէսինտէ
չըզան ճուսաա երթէսի ախշամըսիֆէրա-
յա վէ վիւքէլայը ֆախամ հազրաթընա
միւքէմմէլ պիր զիյաֆէթ քէչիտէ գըլըն-
մըլ տըր :

— Թիւթիւն Ռէթի խտարէսի Բուսու-
մաթ էմանէթինէ իհալէ գըլընըպ իզթի-
զա իտէն մէմուրլար թալիին օլունմայա
պաշլանտըրը ըրվայէթ օլունույօր :

— Պուկիարլարըն շիզմաթիք իւն
օլունմասընա մուգատտէմա մուխալիֆէթ
իտէն Գուսար շէրիֆ բաթրիյի հազգընտա
Բուժ բաթրիքխանէսինին նէ մուսմէլէտէ
պուլունաճաղընը աղնամագ իւզրէ Գուտ-
սը շէրիֆ սինօգու ճանիպինտէն պու քէր-
րէ Բուժ բաթրիքխանէսինին պիր գըլթա
թէլէկրաֆ վարիս օլտուղունու զապէթա-
լէր եազըյօր :

— Արնավուտուղունու ալընան խա-
պէրլէր միւսթէրիհ օլունաճագ րատտէտէ
տէյիլ տիր :

Միրտիթլէրին սէրկէրտէլէրի պու-
լունան Տիթօն իլէ Աօլանըն օղլու Շգօու-
րայա ճէլպ օլունտուղունու սօնրա վալիի
վիւլայէթ Շէվքէթ բաշա հազրէթլէրինին
էմրի իլէ պունլար տէրտէսթ իտիլիշլէր
տիր : (Գարէյե)

— Տէվլէթը Ալիյէ իլէ Աճէմ հու-
տուտու մէսէլէսինէ տայիր Պապը Ալիյէ
թէպլիզաթ օլունմասը շախսը պի էսաս
օլուպ , ֆապաթ Խրանիլէրին Լուրիթան
սինօրունտա պիր գարազօլու հէտմ օլու-
նուպ պունուն թահպիգ վէ թէճէսսիւսիւ-
չըմնընտա պիր գօմիսիօն թային գըլընա-
րապ Ինկիթէրրա գօնսօլտունուն տալի
հապիմ ինթիխապ իտիլիյին Լէւնի Է-
րա եազըյօր :

— Սաատէթլու Խրիսթաքի վէ Զա-
րիֆի էֆէնտիլէր թարաֆընտան Բուժ
բաթրիքխանէսինին սէնէվի տէօրտէր եիւզ
լիրա թախսիս գըլընտըրը իշիտիլիշ տիր :

(Տօղրուսու էֆէնտիլի մուսայիլէյհիւ-
մանըն էօթէտէն պէրու միլլէթլէրինէ օ-
լան մուհապէթլէրի , վէ ֆուգարա պազըպ
գայըրմագ խուսուսունտա հէր ան շէֆք
ու զայրէթլէրինտէն նաշի սախալէթլէրի-
նի կէօրիւպ իշիտիլիյօրուզ :

Իշթէ պու քէրրէ տալի մուսայիլէյ-
հիւմէրին մէնաֆիի միլլէթ ուղրունա վա-
գը օլան հիմէմաթ վէ միւրվէթլէրի հէր
միլլէթին ասհապը սէրվէթինէ իպրէթ օ-
լունմալը տըր : Պիզտէ իտէ եէկաիկէրի-
միզէ պիր խուսուսմէթ վէ տաալէթ իլէ
էվլաթ կիւզար օլուպ , մէնաֆիի միլլէթ
ուղրունա տէյիլ սէնէվի պիր ճիւզի մէպ-
լազ թախսիս գըլմագ , ֆուգարանըն թա-
յիլէնէ մէտաղ օլապիլէճէք մէպլաղըն
էքսէրի իթաղնտան պիլէ իմթինա իտիլ-
մէքտէ տիր) :

— Տէր Սաատէթ Ինկիթէրրա սէֆի-

րի մատամասընըն սանտըղընտան հէր կիւն
լիրա չալընմագտա օլուպ մուսայիլէյհա
խըրսըրը պուլմագ իշիւն շու թէտպիլի
պուլմուշ տուր : Շէօյլէ քի լիրալարըն իւ-
զէրինէ բէրթալարը իլէ սնճագ կէօրիւ-
լէպիլիւր Լ հարֆընը պաստըրտըրտան սօն-
րա սէֆարէթխանէ խըտմէթ ճիլէրինտէն
պիր մալթըրը չաղըրըպ իւշ պէշ տաէթ
էօտիւնճ օլարագ լիրա իսթէր , պատէհու-
մէրգում կիտիպ լիրալարը կէթլիւպ թէս-
յիմ իթիւքտէ մատամա պազար կէօրիւր
քի լիրալարըն իւզէրինէ հէքք իթիւրտի-
յի Լ հարֆը օլուպ քէնտի լիրալարը տըր ,
պունուն իւզէրինէ մալթըրը ախզ ու կի-
րիֆթ իթիւրիպ զապլիլէյէ եօլամըլլար
տըր :

— Մուհարէպէյի ախիւրէտէ պալօն
եարմագտա քէսպը շէօհրէթ իթմիշ օլան
Մ . Հէնրի նամ Գրանսըզ պու քէրրէ Տէր
Սաատէթլէ կէլիպ , հավատա ուշաճագ ի-
միշ , հաթթա քիմ իսթէրսէ պէրապէր ա-
լըպ սէյիւսէթ իտէճէլիմիշ :

Ասիթանէ ահալիսինին ճէպլէրինտէն
պիրէր թէտպիլիլէ ուշուրտուղարը լիրալա-
րա իթիւֆա իթմէյէն ֆէնապաղար եա-
վաշ եավաշ տաալարընը տալի հավալան-
տըրըպ ուշուրաճագ օլմալը տըրլար :

— Լօրտ Բասէլին զիյղըյմէթ սուֆ-
րա թաղըմընըն քիաֆֆէսի պու քէրրէ
քէնտի խանէսինտէն չալընմըլ , վէ հէր նէ
գատար բօլիս թարաֆընտան թէհարրի ի-
տիլմէքտէ իմիշ իսէ տէ , էլան սարիզլէր
էլէ կէշմէմիշ տիր :

— Պէյօղլունտա պիր թէտարօ ինչա-
սը զըմնընտա թարաֆը էյրէֆը հաղրէթը
Շէհրիարիտէն մուզիպայը Հիւմայուն միւ-
տիրի Աուաթէլլօ բաշա հաղրէթլէրինէ
պիր արսա իհասն պույրուլմուշտու , բա-
շայը միւշարիլէյհա պու քէրրէ թէտարօյու
մէզպուրուն մէսսրիֆի ինչալիյէսի իշիւն
Պէյօղլու միւթէպէրանը իլէ եիւզ պին
լիրա գատար թօրլատըղլարը հաթթա ին-
չապնա տալի պաշլանմըլ իսէ տէ , սու
գըլլէթի ճիհէթի իլէ թէէլիւր իտիլիշ
տիր :

Գարէյե ԴՕրէնճ Տիարպէքիր մուխալի-
րինտէն ալարը պիր զըլթա մէքթուպուն
թէրճիւմէսի տիր :

Տիարպէքիր 4 հօկա :

Պունտան աղտէմքի թահրիթաթըմտա
հավախաթը սայիլէ սըրապընտա Քիւր-
սիի Շէրիֆ ճանիպինտէն պունտան տէօրթ
մահ էվլէլ մէմուրիլէթը ֆիւլիլէլտա իլէ
իլգամ գըլընան Մօնա . Գանչիւլի ճէնապ-
լէրինին հիմէմաթը սամիհէլէրի իլէ , Մու-
սուլտա միւթէմէքքին Քիւտանի բաթրիյի
հաղրէթլէրինին Վաթիգան մէճիսի ու-
մուսիսին պիլգապուլ , Բօմա իլէ բաթ-
րիքի մուսայիլէյհին միյանէլէրինտէ վաղը
օլան պէրպուսթլին մահվ ու զայիլ օլտու-
ղունու պիլտիրմիշ իտիմ :

Կէշէն հաթթա Քիւտանի միլլէթի միւ-
թէպէրանընտէն պիր զաթըն ճէնապէ ալա-
պնտա , էօնտէն Քիւրէլիանըլար եախօտ

տահա տօղրուսու Հերճուաճուլ Էրմէնիլէր
վէ արգատտան Քիւտանի բաթաղլարը կիթ-
մէքտէ իտիլէր , լաքին պու լանէթլէնմիշ
բաթաղլար Ս. զիլ Քէտէրտէն բանաղրանք վէ
շիզմաթիք օլմամըլլար վէ Քիւտանի բաթ-
րիյի տալի Բօմայա իթաաթը քնամիլէ
իպրազ իթմէմիշ վէ քէմալը ուպուտիլէթ
կէօթէրմէմիշ կիպի շու հարաքեաթընա
մէրզիլէտէ , պուլունմալարը ճիւմէնին
թաաճիւպի ալիմէսինէ միւսթէվճիպ օլ-
մուշ տուր :

Միւթէվէֆայը միւսայիլէյհին ֆալիլ-
եապը քի մէմէքթիթիմիլին պիլ ճիւմէլ գա-
թօլիք բուհալանլարընը վէ հաթթա Գա-
բուշին միւսթէրէմ պիր փէտէրի տալի
ճէնապէ զիյնէթլինէ տալէթ իթմիշ իտի ,
(Գաթօլիք բահիպլէրի գաթօլիք ճէնապէ-
սինէ տալէթ իլէ կիթաիքլէրի հալտէ ,
պու հերճուաճուլար գաթօլիք ճէ-
նապէսինտէ պուլունմագտան ութանմա-
յօրլար , շիւնքի պունլարըն եիւզլէրի ար-
թըզ գատապ սիւնիլէրի իլէ թէմիլլէնմիշ
օլմաղ իլէ տալէթսիլ վէ իսթէնիլէյէրէք
պիր գաթօլիք ճէնապէսին պու շիզմա-
թիքլէր տէֆն իտէպիլմէքաշն հիճապ վէ
իշթիրազ իթմէյօրլար) ֆազաթ պու միւս-
թէրէմ փէտէր , շու Գէշէրէ հերճուաճուլ-
լար իլէ իճըպի բուհանիլէտէ պուլունա-
ճաղը բանա մալիւմէրի օլտուղտա , ճէ-
նապէ ալայընը տէրհալ թէրք իտիւպ ան-
տէն խուրուճ իլլէտի , վէ պունու միւ-
թէաղըլէն ալայը մէքքիւրտէ պուլունան
Միւրիա վէ Բուժ գաթօլիք բաթաղլարը
տալի , միւսթէրէմ փէտէրին իշպու հա-
րաքէթը մագպուլէսինի կէօրտիւքլէրին-
տէ անլէր տալի օրատան պըրազըպ
կիթտիլէր :

Շէհրիմիլտէ օլան Քիւտանի բաթրի-
յինին վէքիլի շու վէշ իլէ էօգիւր պէյան
իթմիշ տիր քի , Բօմա իլէ իսթիլաթ վէ
պարըլտըրընա տայիր բաթրիքի մուսայի-
լէյհաշն քէսպը մալիւմաթ էալիլմէյիպ ,
խուսուսու իլէ պունտան պիր պուլուգ-
սէնէ մուգատտէմ բաթրիք հաղրէթլէրի
Ասիթանէտէ պուլունտուղու զէմանտէ իճ-
րայը բուհանի զըմնընտա Պահթիարեան
իլէ պիրլէքտէ քիլիսէտէ պուլունմուշտու :

Պու մագուլէ մատտէլէրին հաղիմի
օլամաղըրմ ճիհէթի իլէ պիլա միւթա-
լաա նաղլ ու հիքեայէ իթմէքտէն պաշ-
գա պիր տէյէճէլիմ օլամաղ :

Իմտի կէրէք պուրատա վէ կէրէք
Մէրաինտէ պուլունան սահիհ Էրմէնի
Գաթօլիքլէրի պիլ իթթիֆաղ մուրթաա
Քիւրէլիանը հէրչի պատապատ թանըմա-
յըպ պէյաթ իթմէյէճէքլէրինէ տայիր
Զաթը Ալիի հաղրէթը Սատրիւզալիլիյէ
պիրէր զըլթա արզուհալ թաղալիմ իթ-
միլլէր տիր , պունտան գաթինաղար ճէ-
պէլը Լիպնանտա քեային Զըմմար մա-
նաթըրը իլէ մէմէքթիլէրի քիլիսէնին
իյատէ օլունմասընը վէ նէպը Տէվլէթը
Ալիյէտէ մէքի իւլ իճըա օլան միլլէթճէ
վէ քիլիսէճէ մուսմէլաթըն նինէ քէմա-
ֆի իւլ սապըգ իպպաթ պապընտա տըր
ու իֆատէ վէ իսթիւրհամ իթմիլլէր տիր :

ՊԻՐ ՍԱՀԻՀ ԳԱԹՕԼԻՑԻՆ
ՄԻԻԹԱԼԱԱՍԸ

(237 թիւ հասցիքը գտնուի)

Ֆազաթ մուգատաւ մա պէյան ի թմի-
շիմ քի, պիւր բաթրիլին փաստաբանը օլ-
մադ նիլէթինտէ տէյիլիմ, անըն ֆէշայիլի
ճէլիլէլէրինի, անըն տիլանէթ ու տիրա-
յէթը ադիմէլէրինի, մէսէլրէթը խայրիլէ-
լէրինի, ալիճէնապ վէ ֆէտաքեար մուա-
մէլէ մագսէտ, միւրատ, ճահտ ու զայ-
րէթլէրինի, անըն շան ու չէօհլէթ, իդ-
պալ ու սաատէթինի մէտօ ու սէնա իթ-
մէք իշիւն թահրիրաթըմա պիտայէթ իթ-
միշ տէյիլիմ, քէզալիք մուճայիլէյհին խա-
սիմէլրինի զէմմ, պէտնամ վէ թահլիլ
իթմէք մագսէտինտէ տէյիլիմ:

Միւրատըն նէ տիր տէյէճէքսին, է-
լիմիլի ալալըմըլը պաղլամագ, աղղըմըլը
վէ կէօղիւմիլիլ գափամագտան իպարէթ
տէյիլ մի: Հայտէ էօյլէ օլտուն, ֆագաթ
մէշքիւր աղալարը պաղլայըպ, գափայըպ,
ֆիրրին վէ զամիրին պաղընը չէօղմէք,
ֆիրրէլէլը վէ զամիրէ զէպան պախշ
իթմէք նիլէթը մախսուսէն օլտուղունա
չիւրհէն օլմալըն: Ղապէթա վէ ընսալէ
թահրիրաթընտան ֆիրրին եօրուլմուշ վէ
զամիրին թուլթուլմուշ վէ գապիլ տիր շա-
շըրմըլ վէ եէսիր տէ օլմուշ տուր: Մէշ-
քիւր թահրիրաթը հիճվիլէլէրի պէն տա-
լի օգուլմուշում, վէ օնլարլա պէրապէր
ինսանըն խուլլարըն տալի էյիտէն դը-
րաաթ իթմիշիմ: Պիր բուհանի ընէիսին
ալէյհինտէ պուլունան միւլէլիլիլէր քրի-
թիգա սիւրհլարը իլէ սալթ պօղմագ,
գըրմագ, խարապ իթմէք, ճահտ ու իդ-
տամընտա հայըլլանըպ, թահրիրաթ մէյ-
տանընտա օ գատար զայիֆ տիւլմիւշլէր
տիր քի վաղթը հալին սահին Գաթօլիք
ֆէյլէսֆլարընտան մաատէ կէլէճէք աս-
րին գաթօլիքլէրի տալի, օլան հագա-
րաթ, հիճվիլաթ թէզվիմաթ, իֆթիրա
վէ պիւհլթանլարըն քեաֆֆէսինին տալի
մէտօ ու սէնալէրէ վէ պիւլէնտ պիւրհլէ-
րէ միւհիպ օլտուղունու կէօրէճէքլէր:
Վէ զանն իթմէ քի նէֆսանիլէթ բուհու
ֆիւթուհաթ գուշունու գանաթլանարըլըպ,
սալթ պիր կէչիճի ֆէշէլէ սէտալարըլըլա
քէնտի գահրամանընը միւշլէրէֆ իտէճէք,
հագղանիլէթ բուհու տուր էպէտի էսէր-
լէրին վալի էսաալնա միւլալատէլէթ իտէն
պի էսաա վէ նահագ ըլուղիեարլար սէրվի
աղաճընըն պաղընը տէօյիլէքճէ քէօքիւ
զիյատէ տիրիլէնիպ գուլվիլէթ քէսպ ի-
տէր տէրլէր, իսպաթսըլ, շահատսըլ,
մուրաֆասըլ, մահքէմէսիլ տալա գազան-
մագ, հիւքմ իթմէք իթմէյէնլէր տիլլէրի-
նին վէ գալէմէրինին ուճունա պիր աղ
ֆօսֆօր եաբըլարըլարագ, քէսիլին վէ գուլ-
վէթլի սիւրիւլաթլէրի հալտէ տիւնեայը
թուլթուլտուրաճագլար կիպի տուրտուղ-
լարը վաղթթ, էն էէվէլ քէնտիլէրի եա-
նըպ խարապ օլաճագլարընը տիւլիւնմէղ-
լէր, ֆագաթ տիլէր թարաֆտան քիմ
պիլմէղ քի ընսուլար խալէֆլէրինին ա-
լէմը չէրիֆի խուշ օլուպ, էֆիսկոպոսլարա

գարըն նէֆի (հալաճանը) զուհուր իթտիք-
ճէ մէրգուլարըն սաաղաթ նշանէսի զա-
հիր օլաճագլը ինճիլին վաղընտան տուր:
չիւնքիւ եաշ վէ եէչիլ աղաճը եաղանլա-
րըն գուրուլարա նէ իտէճէքլէրի մալիւմ
տիւր: Սիւ պիր ֆասիտ քրիթիգա հիւք-
միւ թահլթընտա, Սլլահ էվլատը օլան
հագղէթը իսա, բէնէնէ քէնէլէ աղղընտա
քէնէլէ թէսմիլէսինէ մագսէտ օլտուլտա
պիր տիւլիլին Սիւքմ էվլատը օլան փի-
գուլ եաթօտ բաթրիք պիր քրիթիգայը
միւլթիլտէ հասէմիլնէն նէ տիւրիւ թա-
պիր վէ թէշպիլէլէրէ միւլաթլէլա վէ միւս
թալըրագ օլաճագ:

Ելէր ասրին գաղէթալէրինտէն ալ-
տանանլար տահա գալմըլ իտէ, շունու
տիւլիւնմէլի տիրլէր քի պիր էվլտէ եաթօտ
ֆամիլեաաա էքսէրի գաշ քեամիլ վէ գաշ
ճահիլ պուլունուր, պիր իքի քեամիլ պա-
շընտա եէտի սէքիլ ճահիլ պուլունմաղ մը
քէզալիք զաղլթալէրին տալի հալի պու-
տուր, սէքիլ օն զաղէթանըն իշինտէ պիր
վէ իքի տանէսի տայիմ քեամիլ օլապիլիպ,
տիլէլէրինին հաֆիֆ, հալայի, հըրսըլ,
ալթէլի, նէֆսի, խուլլա օլմալարը իճագ
իտէր, չիւնքիւ քեամիլի ինթիարըլը
սայարըլը, վէ ինթիարըլը էօլիմէ միւ-
թէալիք թուլթուլ, հայաթ ու իգպալ-
լէրինէ նաֆագա արամագտան ֆարիլ կէ-
լէ իշլէր: Ֆագաթ մէշքիւր ճիւհլէլանըն
քօվալտըլը ինթիարըլը տալի տիւնեա-
տան էքսիլմէլիպ, քէնէլէ տալի իպ-
թալ օլմալսճագր միւլիլու, քեամիլ աղըր
վէ միւլահագալը գաղէթալէր տալի էք-
սիք օլմայաճագ: Ինթիարը լաֆղընտան
ֆիրրինէ միւլթէլէնի բաբալար տիւլիլպ
անլէրի էնիւմէ աթարտան, ֆիլհագըգա
պուլնլար ընսալէ վէ զաղէթալէրտէն զիյա-
տէ ասրին միւլէսսիր էսէրլէրի սայըլըրա-
լար տա, պիր հիւքիւմէթլին տիւրիլի վէ
տիլէր հիւքիւմէթլին գալըրտըլը թաշ-
լարա պէնղէրլէր: Զամիրին նէֆսինէ,
քիլիսէսինի միլլէթլինէ, միլլէթլի թաի-
թընա սունան քիշլէ պէհա տըր տէնիլէ-
պիլիլ մի, տիւնեայը գաղանըպ քէնտիլի
ճէրիմէ վէրէնէ ալիլ ծառայ, աֆէրին
տէյէպիլիլմիլիմ: Բուհու թէնէ սէճճատ
իտէն, եաթօտ բուրլալարընտա մէմու
աթէլ վէ քիւնիւք գուլլանան բաբալար
հանկը Ֆայսմաուրքտա հանկը Տօնացոյց-
տա եաթ օլունուպ, հանկը Շարականտա
նահատակ բարի տէյի գրաաթ օլունուպ,
օգունաճագլար, չէհիտ օլտուղլարընա խ-
պաթ օլմագ իշիւն հանկը սէմատէն նուր
էնտիրէպիլէճէքլէր: Ել էլպէթ օնլարըն
տա պիր պիլիլիլ օլմալը տէրսէն, մալիւ-
մաթըլա կէյէպիլիլին էթ փարշաընը,
աուաքեալըն սէօղիւնէ պիւնայէն, զամի-
րինէ կէյէմէղ օլուրտուն էյէր ճէօմաթ-
տան էն էտնաալնա պիլէ օլուն ճիւղի պիր
գայթակղուլթիւն օլուրաա, կէնիլմէղ եու-
տուլմագ տէվէլէրէ նէ տէյիլիմ, Գաթօլիք
կէօղլէր, օլան սըբապլթուլթիւնլարը, վէ
բուհանի հիւքիւմէթ օլան ճէպրլէրի վէ
հագալարաթլարը կէօրմէյօլլար մը տէյէլիմ:
Գաթօլիք գուլաղլար, օլան զէմմ, ֆասլ

վէ քիւքրլէրի իթմէյօլլար մը տէյէլիմ,
Գաթօլիք գալիլլէր հիշ պիր իգալիլապ,
հիշ պիր իրթիլապ տուլմայօլլար մը աէ-
յէլիմ: Գաթօլիք ֆիրրիլէր էսիլ էյրմէ-
նիլիք մայալալընը գօգուլարընը ալըպ,
ֆէհմ իտէմէյօլլար մը քի մէշէպ չիւրիւ-
մէյէ պաշլաաղը կիպի միլլէթլիք տէ կաղ
կիպի հաֆտյա ուշար: Ֆագաթ նէ գաաթը
քի պիր թէրաֆտան մալիւմաթ աղ ըսա,
տիլէր թարաֆտան գայթակղուլթիւնլար
չօգ տուր: Նէ՝ աճայիլ չէյ, պուլունան
տալի գալթիւլմանըն օլուն պուլունմաշ,
նէ կիպի ճէմի գայթակղուլթիւնլարըն սէ-
պէպի բաթրիք հագղէթլէրի իմիլ, պու-
սէպէպ գաղգալըլմըլ, եօղսա հէր
տիւրիւ պի նամալարագ մէշուն ըմըլ...
սէրիսօ իշիւն վուրուլաճագ տուլար էք-
սիք տէյիլ, չարըլաճագ կէմիլէ գայա
էքսիլմէղ, նէ՝ տէնիլ գարսյա թէպալիլ
օլմալը քի սէն պօղուլմայալըն, ֆէնա չէյ
օլմալըն տէյի էյիլի գալարըլմագ մը լա-
ղըմ կէլիլ: Նէ տէրսին գարտալըմ, նէ
տէրսին, սէքիլ եիւղ վէ պին գաաթ է:
Բիսգոպոսլար քէնտիլ ընտիլ ընտիլ պիր-
լիքտէ օլարագ մէրգուլ բաթրիլին իւղէ-
րինտէ պիր գայթակղուլթիւն էսէրինի պի-
լէ կէօրմէլիպ, միւշարիլէյի մէշու վէ
մէմուհ սայաղլարը հալտէ, պիր գաշ
բաբալըն գայթակղիլ օլմալը վէ ճէօմաա-
թը գայթակղիլ իթտիրմէսի նէտէն իլէրի
կէլէպիլիլին անլամագ իշիւն եա ըէ-
ղօնու թէրք իթմէլի եա Գաթօլիք օլմա-
մալը:

Մէճնուն պիր ընղօն գաթօլիք պէյն-
լէրինէ տուլալ իթտիլինտէ, մալիլիֆ
բաբալարըն իւղէրինէ եաղան բուհանի
գաղէպլէր ինճիլին մէրհամէթլինէ մուգա-
յիր կէօրիւնմէյէ պաշլար, քիլիտէնին էթ-
րաֆիտա տուրան սիւնիլիլէր ինճիլի եա-
րալամագ իշիւն գըյաա օլունուր, քիլիտէ-
նին ճէմի նիլալարը վէ թէպալիլէրի
նէֆսանիլէթ բուհունա մահաալ զըլլըր:
Բաբալըն էթէյիլին ալթընա ալան ճէօմա-
աթա, բաբաա տալարընա գարըլմա տէյէ-
պիլիլիլիմ, քիլիտէնին իշիւն գարըլմա,
Սլլահն իշիւն գարըլմա տէմէյէ հագղըմ
եօգ մու: ճէօմաաթըն կէտիւնտէ պիր
վարդանպէտալան գաաղան կէօրալիլիմ
տէ անիտէ Մըրըտա միւնէճիլիլին եր-
լանգալի գաաղանլարը ֆիրրիլմէ կէլիլ,
պուլնլար Սհարօնեան եաթօտ Մուլէսեան
գաաղանըն թաղիլիլ օլուպ պաղըլարընը
ալաաաապիլիլիլէր, չօղու Թէվրաալըն
թէվարիլիլինտէն պիլիլ քի հանկըլը հան-
կըլընը եուլթմուշ տուր:

Միւնկիւ ուճունտան ինճիլիլիլ գալիլ-
լէրէ վէ եէրլէրինտէն օյնալըլ եիւրէլէլ
քէ վէ ալէլիլաաաա շաշըլմըլ գուաալմուշ
ճանարա վէրէճէլիլ մուլիլճէ տուանըն
միւլիլի վէ միւլթէրիլ քէլիլիլ տիր, վէ
պաաէհու հագղէթը իսայա եալթարմա-
քի թէճրիլպէ (փորճուլթիւն) վալթընտա
քէսիլէն գուլաղլարը վէ չըգան կէօղլէրի
կէնիլաէն եաբըլարընը գօսուն իսահ իթ-
սին, գիրա վաղթիլիլին սաղըլըլընտա
վէ քէօրլուղունտա էն զիյատէ էքսիլէն

գուլազլա կէօղ տիւր, իշխուիւ աննամա-
յան, կէօրիւկ կէօրմէյէնէր տախի պաշ-
գա: Ֆիքրի տօղրու վէ զամիրի թէմիլ օ-
լան քիշիյէ հազար աննամազ քէ.ք զօ-
լայ տըր: Ֆազլաթ հիշ պիր հիւքիւմէթ
(նէ ճիսմանի վէ նէ լուհանի հիւքիւմէթ)
թանըմայանա նէ թիւֆէնք բարա իտէր,
վէ նէ թօք, քէզալիք սալիհ պիր զաթ
նէ թիւֆէնքտէն զօրգար վէ նէ տէ թօք-
տան, քիմ պիւմէզ քի թիւֆէնքիւնին էօ-
նիւնտէն չօղ ասամ կէշէր կիտէր պի գայտ
վէ պիւլա ֆիթուր, սալթ զապահաթլընըն
պէնդի աթար վէ տիզլէրի քէսիլիր, աճա-
պա պու սէպէպէ մի մէպնի մէզքիւր սիւն-
կիւլէրտէն թահրիք օլանլար պուլունմուշ
տուր, էօյլէ իսէ պուսնլար մուգատտէմա
զամիրիքիւնին սիւնկիւլէրիւնտէն ալթիւթ
օլմուշ օլմալը տըրլար: (Տէւ-Կ)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

Մօթիւ Բօթ նամ ինկիլիզ զազէթասը
տէր քի իմբէրաթօրլարըն Պէրլինտէ վու-
դու պուլան միւլազաթըն նէթէճէսիւնտէ
կէօրիւլէն հալ իլէ Մ. Պիզմարգըն սուհ-
ու սալահ իւզէրիւնէ օլան թէէմիւնաթը
եէկտիկէրիւնէ ասլա իմթիզաճ իտէմէզ:

Աւսթրօ-Մաճար տէվլէթիւնին բէյիսի
վիւքէլասը պուլունան Գօնթ Սնտրասի,
հարպ պիւտճէսիւնին մէսարիֆաթընըն ար-
թըրըմասընը գամարայա թէքլիֆ իթաիք-
տէ գապուլ օլունտու:

Բուսիա տէվլէթի իսէ մէմալիքիւնին
հէր թարաֆընտա թէտարիքեաթը հար-
պիյէյէ թէշէպալիւս իտիյօր, վէ Գարա
տէնիլ ահմանմէսիւնի ֆէսիս իթմիլ օլտու-
զունա տայիր ատէմը մէմուսնիյէթիւնի
իպրազ իթմէքտէ տիր:

Իթալիա տէվլէթի տախի միւլազա-
թը մէզքիւրէնին նէթիճէյի հալինէ նա-
զարէն միւլալիգէի մալիյէսիւնէ պազմա-
յարազ, հարպ թէտարիքիւնէ վէ օ Եօլտա
իգթիլա իտէն մէսարիֆաթտան ասլա միւ-
ճանիպէթ իթմէյօր:

Հէլէ Ալէմանեա քի սուհ ու սալա-
հը ճիհանէ նէշը ու իշաէ իյլէմէքտէ պու-
լունմուշ իքէն, միւճէտտէտէն գալէլէր
ինչասընա վէ եէնի թօքլար վէ էսլիհալէր
իմալլընա չալըշըլըյօր:

Իշլօէ հալ պու մէրքէզտէ իքէն սուհ
ու սալահ լաղըրտընընա նասըլ ինանըլա-
պիլիր, հաթթա տէվլէթլէրին թէտարի-
քեաթը հարպիյէլէրինէ գըյամ իտիշէրի
Պէրլին միւլապաթընտան սէքիլ կիւն սօն-
րա իճրայա պաշլանըլտը:

Բրուսիանըն եէնիտէն թէտարիքեաթը
հարպիյէտէ պուլունմասընը, մէյտանը մու-
հարէպէտէ գանլարընը տէօքէրէք ասքէր-
լիք իտէճէք կէնճէլը-շու հալի միւշահէ-
տէ իթտիքճէ, վէթանլարընը թէրք ի-
տիւկ Սմէրիգայա հիճրէթ իթմէքտէ տիր-
լէր: Վազասա քեաթիքի տէվլէթլէր մու-
հարէպէ վուդուլիսի միւհիթմէլ կէօրիւկ
թէտարիքեաթը հարպիյէտէ պուլունտուգ-
լարը հալտէ սուհ ու սալահըն պազասընա

քիմ ինանապիլիր: Հէր նէ զասար սուհ
վէ ասայիլին պազասը արդիւ օլունտույօր
իսէ տէ, մէյտանտա օլան վազասլէր պու-
արզունուն զըտաընը կէօթէրմէքտէ տիր:

Պիւ Գիւլէ Դիւլէլի Բօթլը

Բուսիանըն, մէթրալլէօղ վէ չարիսա
վէ թաղ թօքու 2084, Ալէմանեանըն 2056
Ֆրանսանըն 2052, Աւսթրիանըն 867, Ի-
թալիանըն 720, Տէվլէթը Օսմանիյէնին
674, Սպանիանըն 436, Ինկիլթէրանըն
336, Պէլճիգանըն 152, Ֆիլէմէնիկին 108,
Չիլիէրանըն 278, Տանիմարգանըն 96 վէ
Նօրվէճին 72 աստէթ թօքլարը պուլուն,
մազասա տըր:

Թ Է Լ Է Կ Ի Ս Ֆ Ի Յ Է

Վիէննա 20 քէզա:

Միտհաթ բաշա հաղրէթլէրիւնին Սէ-
տարէթտէն ինֆիսալլէրի պուրատա թէէ-
սիրաթը ազիմէյէ միւճիպ օլտա, Տէվլէ-
թը Սիլիէնին լաէնգաթի թէպտիլի վիւ-
քէլա իյլէմէսիւնտէն զազէթալէրին էքսէ-
րիսի ըզհարը թէէսիւֆ իտէյօրլար:

Վիէննա 19 թըլլիլի էվվէլ:

Ֆօնտուլար կիւն պէ կիւն ֆրլամադ-
տա տըր պու կիւն պէօյիւք իշլէր կէօ-
րիւլտիւ:

Բէշթա քէզա:

Մաճար մէպուսլարը հարպիյէ պիւտ-
ճէսիւնի գապուլ էյլէտի:

Բօմա քէզա:

Իթալիա տէվլէթի թարաֆընտան Ֆօ-
թիատիս պէյէ Սիմօրիս իւլ Լաղար գօր-
տօնու իթա օլունտու:

Թէհրան քէզա:

Իրան Շահը պէշ մահ սէյիահաթըն-
տոն սօնրա Թէհրանա մուլապըլէթ իթտի:

Վիէննա 18 քէզա:

Աւսթրիա վէ ինկիլթէրա տէվլէթ-
լէրի Շարգ մէսէլէսի հազգընտա հէմէֆ-
քեար օլտուգլարը պէյան զըլլնտը:

Մ. Քուտէլ Տէր Սաատէթէ միւթէ-
վէճիհէն Բէշթատան հարաքէթ իթտի:

Պէրլին քէզա:

Պէրլինտէ իմբէրաթօրլարըն միւլա-
դաթընտան սօնրա Բուսիանըն Շարգ մէ-
սէլէսիւնէ օլան միւտալիէլէսիւնտէ Ալէման-
եա իմբէրաթօրու քէֆը եէտ իտէրէք,
սուէլը սայիլէլ էլէ իթթիհաստ իյլէմիշ տիր:

Գէզա:

Բրէնս Ալպէրին Խարընքի կիւն իճ-
րասը գարարիլիր օլուն ճէնալէ ալպընտա
հաղըր պուլունմազ իւզրէ պիւ ճիւմլէ
Ալէմանեա բրէնսլէրի Պէրլինտէ թօքլա-
նաճազ տըրլար:

Բարիս 17 քէզա:

Ինկիլթէրա իլէ ազտ օլունան թի-
ճարէթ ահմանմէսիւնի ճիւմհալիյէթ նա-
մընա իմզա իթմէք իւզրէ Մ. Հարդուր
ճէնապլէրի Լօնտրայա ազիմէթ իտէճէք
տիր:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍ

Սասըր սապըգ տէվլէթլու ուպու-
հէթլու Միտհաթ վաշա հաղրէթլէրինէ
պա իրատէյի Շահանէ եիրմի պէշ պին
զուրուշ մասաղուլիյէթ մասաղը թախսիս
պուլունմուշ վէ միւշարիլէյի հաղրէթ-
լէրինին գարիպէն մէհամը ումուրու տէվ-
լէթտէ իսթիլտամ օլունաճաղը իշխուլիշ
տիր:

— Էսպազ Սատրաղամ Մահմուտ
բաշա հաղրէթլէրի Զաթը հաղրէթը Սատ-
րիւզղամիյէ կիտէրէք իյֆայը թէպրիք իյ-
լէմիշլէր տիր:

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

1872 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7

Լիրայի Օսմ. 100 զըշ հիսապիլէ	
Ինկիլիզ լիւրասը	109 20
Ֆրանսըզ «	87 12
Բօյ «	89 10
Քրիմիյ «	51 20
Մէճիտիյ «	1 20
Պէշիւք «	104 20
Մէթալիք «	104 50

ԴԱՆՍԹԱ ԲԻԱՑՍԱԸ

Հոկտ. 7 ազլամ գսիւնտը	58—7
« 9 սապահ աշլուր	58—10
« « ազլամ գսիւնտը	58—5
« 10 սապահ աշլուր	58—2

1865 իսթիգրաղը	563 30
1863 «	550
1869 «	511 23
Սօսիթէ Ժէնէրալ	11 26
Գրէտի « Գուր. քէսիք	15 35
Աւստրօ-Թիւրք	9 14
Շըմէնտրֆէր	170 23
Թրամլէյ	14 14

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Գատը գարիյէսիւնտէ քեային Բուս
մէթթէպիւնին Ֆրանսըզ լիսանը հօճաթը
պուլունան Մ. Ժան Լաթիք նամ զաթ, կէ-
րէք Գատը գարիյէսիւնտէ վէ կէրէք մա-
հալը սայիլէտէ պըրճա տէրս ալմաղաթա-
լիպ օլանլէրին գարիյէյի մէզքիւրտէ Մօ-
տա սօդաղընտա 127 նումէրօլու քէնտի
լանէսիւնտէ Եօվմիյէ հաղըր պուլունտու-
զու հալտէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի վէ եա-
լսօտ շէհիր բօսթասը վասէթասը իլէ տա-
վէթ օլունապիլէճէյի ճիւմլէյէ մալիւմ
օլմազ իւզրէ իսասէթէն պէյան իտէր:

Պէյ օլունտա պիր թարաֆտան Գըր-
լանկըճ սօդաղը Նօ 10 իլէ պիր պապ 100
գիրա արսա վէ պիր գուլուսու օլտուզու
հալտէ սաթլըք օլտուզունտան թալիպիլիսի
զուհուրիւնտէ մաթպամըզա միւրաճաաթ
իյլէմէլէրի:

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԸ ՎԷ ՄԷՍՈՒԼԸ ԴԱՋԷԹԱ
ՄԻԲԱՅԷԼ ԼԻՍԷՐՃԵԱՆ
ԴԱՆԱԹԱ
Նօ 10 ԷՐՄԵՆԻ ՔԻԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԼԸ
ԽԱՆԸ ԲԷՊԻՐ